

افسانه غفاری

اولین کنگره فارماکوژنتیک به همت پدر علم ژنتیک ایران برگزار شد

اولین کنگره بین المللی فارماکوژنتیک به عنوان اولین کنگره بین المللی دارورسانی بر اساس پروفایل ژنتیکی هر فرد یا همان پزشکی فرد محور، در تاریخ ۱۶ لغایت ۱۸ آبان ماه سال ۱۴۰۳، در سالن مرکز همایش های رازی برگزار شد. این رویداد که با حمایت ستاد اقتصاد دانش بنیان سلامت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری برگزار می شود، یک از رویدادهای همکار کنگره بین المللی زیست پزشکی امسال بود. شرکت کنندگان در هشتمین کنگره بین المللی زیست پزشکی به صورت رایگان در اولین کنگره بین المللی فارماکوژنتیک شرکت کردند. گفتنی است کنگره دارای ۱۰ پنل تخصصی از حوزه های مختلف از جمله کودکان، غدد و متابولیسم، مغز و اعصاب، قلب و عروق، سرطان، پوست و گوارش با حضور استادان برجسته داخلی و خارجی بود. همچنین می توان به پروفیسور فرهود بعنوان رئیس کنگره

داشته باشیم.

بیگلری گفت: امیدواریم با این رویکرد جدید که با شناخته شدن بیشتر علم فارماکوژنتیک و ایفای نقش بهتر برای این علم بتوانیم در آینده شاهد استفاده از داروهای موثرتر برای درمان بیماران باشیم که این اتفاق باعث آسیب کمتر به اقتصاد سلامت کشورمون می شود.

دبیر علمی کنگره فارماکوژنتیک عنوان کرد: این علم به انتخاب دارو، پیش بینی، جلوگیری از عوارض دارو و حتی تعیین دوز دارو با توجه به تفاوت های ژنتیک افراد کمک می کند.

این متخصص ژنتیک با بیان اینکه امروزه تحول بزرگی در علم ژنتیک انجام شده است؛ تاکید کرد: علم ژنتیک جدای از درمان به پیشگیری و شناخت هر بیماری در هر فرد رسیده است و این بهترین پیشرفت بشر است.

وی افزود: یکی از نمونه هایی که می تواند در اقتصاد دارو تاثیر بسزایی داشته باشد، علم فارماکوژنتیک است که برای هر فرد دارویی خاص تولید می شود.

دربوش فرهود، پدر علم ژنتیک نیز در ادامه این برنامه با اشاره اینکه ژن مهربانی در حال از بین رفتن است و باید مردم به این نکته توجه بسزایی داشته باشند.

وی افزود: خداوند شفا دهنده است و ما باید به عنوان بازو

و دکتر علیرضا بیگلری بعنوان دبیر علمی کنگره امسال اشاره کرد. از محورهای اولین کنگره بین المللی فارماکوژنتیک می توان به موارد زیر اشاره کرد: پزشکی شخصی، هوش مصنوعی و ژنومیک، انتخاب داروی NGS و شیمی درمانی، اپی ژنتیک و سیگنال دهی سرطان، بیوانفورماتیک و طراحی دارو.

قوانین و مقررات پزشکی فردمحور و فارماکوژنتیک

علیرضا بیگلری متخصص ژنتیک و دبیر علمی این کنگره با بیان اینکه امروزه ثابت شده که زمینه ژنتیکی فرد در تاثیر داروها و همینطور عوارضی که ناشی از داروهاست تاثیر مستقیم دارد، تشریح کرد: اگر دارویی که برای بیمار تجویز می کنیم موثر نباشد، حوزه سلامت کشور هزینه بسیار زیادی را متحمل شده است.

وی افزود: در تجویز دارو اگر به زمینه ژنتیکی فرد دقت کنیم؛ داروهای موثری را انتخاب خواهیم کرد که عارضه نداشته باشند یا عارضه بسیار کمی داشته باشند که با این اقدام می توانیم از اتلاف منابع کشور جلوگیری کرد.

بیگلری تاکید کرد: اولین کنگره بین المللی فارماکوژنتیک کشور در حال برگزاری است که با برگزاری این کنگره تا آگاهی بخشی خوبی برای تمام دست اندرکاران علوم پزشکی و بالینی شامل بیماری های داخلی، قلب، مغز، گوارش، پوست و همینطور بیماری های کودکان و تقریباً همه درمان هایی که سهم عمده ای از تجویز دارو را دارند،

است که به راحتی می‌توان آن را با آزمایش‌های معمولی مانند اندازه‌گیری سطح کلسترول مقایسه کرد. او افزود که در بیماری‌هایی مانند سرطان تیروئید، زمانی که بیماری تحت درمان قرار گرفته و در مرحله کنترل است، استفاده از تست‌های ژنتیکی می‌تواند در مدیریت بهتر بیماری مؤثر باشد.

این هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران همچنین به تأثیرات محیطی بر ژنوم انسانی اشاره کرد و گفت: "در مطالعات علمی نشان داده شده است که عوامل محیطی می‌توانند تأثیرات زیادی بر روی ژنوم انسان بگذارند. این تأثیرات می‌توانند در برخی موارد بسیار برجسته باشند و در برخی دیگر، کمتر قابل توجه باشند." لاریجانی با اشاره به پیشرفت‌های علمی در کشور، تصریح کرد که پزشکی شخصی‌سازی‌شده به عنوان یک تکامل در نظام پزشکی مطرح است و نه یک انقلاب. او از وجود مطالعات ژنتیکی خوب در ایران خبر داد که به زودی اطلاعات مفیدی در این حوزه منتشر خواهد شد.

تولید داروهای شخصی‌سازی‌شده در سراسر دنیا

با سرعت بیشتری در حال رشد است

در ادامه این پنل دکتر شکوفه نیک‌فر، متخصص فارماکوژنومیکس، بر لزوم توجه به هزینه اثربخشی در فارماکوژنومیکس و روش‌های سنتی استفاده شده در ایران برای سنجش این هزینه‌ها تصریح کرد و گفت: "در حال حاضر در ایران در محاسبه هزینه اثربخشی در حوزه فارماکوژنومیکس ضعف‌هایی در روش‌های متدولوژیک وجود دارد که باید برطرف شود."

گفتنی است در پایان این نشست، شرکت‌کنندگان به اهمیت تشکیل شبکه‌های منسجم علمی و بانک‌های اطلاعاتی ژنتیکی برای تسریع در دسترسی به درمان‌های شخصی‌سازی‌شده تأکید کردند. این اقدامات می‌تواند به کاهش هزینه‌های درمانی، بهبود مدیریت بیماری‌ها و در نهایت ارتقای کیفیت زندگی بیماران کمک کند.

برای این مسئله عمل کنیم.

قاضی زاده هاشمی وزیر اسبق بهداشت با اشاره به جایگاه ارزشمند علم ژنتیک گفت: دولت‌ها باید از توان و علم ارزشمند اساتید برجسته کشور بهره‌گیری کنند.

سورنا ستاری معاون علم و فناوری دولت یازدهم و دوازدهم با اشاره به اینکه در کشور ما سرمایه‌های علمی بسیاری نهفته است، ادامه داد: باید با همبستگی و یکدلی از تمام امکانات و سرمایه‌های علمی و نیروهای جوان برای پیشرفت کشور استفاده کرد.

احمدرضا دهپور استاد پیشکسوت علم فارماکولوژی و عضو ۱۰ نفر برتر این علم، عنوان کرد: در زمینه فارماکولوژی عقب هستیم و باید با سرعت زیادی در زمینه‌های مختلف آن مثل فارماکوژنتیک باید پیشرفت کنیم.

وی افزود: اگر پزشکان در آینده نزدیک نیاز به تجویز دارو داشته باشد باید از علم فارماکوژنتیک بهره‌مند باشد.

پزشکی شخصی‌سازی‌شده به عنوان یک تکامل

در نظام پزشکی مطرح است

با پیشرفت‌های علمی و ارزان‌تر شدن تست‌های ژنتیکی، کاربرد این فناوری در تشخیص و درمان سرطان‌ها به ویژه در زمینه‌های ایمونولوژیک و متابولیک اهمیت بیشتری یافته است.

پزشکان تأکید دارند که برای تحقق پزشکی شخصی‌سازی‌شده در کشور، نیاز به ایجاد بانک‌های اطلاعاتی ژنتیکی و شبکه‌های منسجم علمی داریم که بتواند به بهبود نتایج درمانی و کاهش هزینه‌ها کمک کند.

در این رویداد، باقر لاریجانی، رئیس پنل تخصصی پزشکی فردمحور در اختلالات متابولیک، از اهمیت استفاده از تست‌های ژنتیکی در درمان سرطان و بیماری‌های ایمونولوژیک سخن گفت. او در این نشست به ضرورت رعایت پزشکی فردمحور تأکید کرد و توضیح داد که این رویکرد درمانی بسته به نوع بیماری و وضعیت بیمار، ممکن است متفاوت باشد.

لاریجانی با اشاره به ارزان شدن تست‌های ژنتیکی در سال‌های اخیر، خاطرنشان کرد که هزینه این تست‌ها به حدی کاهش یافته